

Besök på Görvålverket

Den 19 oktober gjorde åtta av klubbens medlemmar ett studiebesök på vattenverket i Järfälla. Vi fick först en intressant presentation av verkets kemist Per Eriksson. En mängd frågor om bland annat vattenkvalité, klimatpåverkan, risken för vattenföroreningar vid vattenverket och reservkapacitet vid ett eventuellt haveri.

Verket ansvarar för att leverera dricksvatten av hög kvalité till länets kommuner i norr. Där bor cirka 500 000 invånare. Varje person i ett hushåll använder i genomsnitt 180 liter vatten per dygn. Av det används 65 liter för personlig hygien, 35 l för disk, 35 l för toalettspolning, 25 l för tvätt, 10 l för dryck och mat samt 10 l för övrig användning.

Mälaren är vattentäkt och försörjer även de övriga delarna av länet men också Västerås, Södertälje, Strängnäs med flera.

Vattnet tas in på två olika djup, 2 meter respektive 22 meter beroende på vilken årstid det är. Ju kallare råvatten desto bättre kvalité. Verket sörplar i sig 1 500 liter råvatten per sekund och det förstod man när vi fick se den enorma dimensionen på intagsröret!. Den mängden motsvarar en produktion på 120 000 kubikmeter dricksvatten per dygn, vilket är detsamma som 800 000 fyllda badkar.

Vattnet passerar sedan en mängd olika processer, från en sil som rensar undan skräp, fisk och alger. Sedan följer tillsättning av aluminiumsulfat, flockningskammare för att ta hand om humus, bakterier och föroreningar, passerar så genom tjocka sandfilter och vidare till kolfilterbassänger.

Som om inte det var nog tvingas nu vattnet genom aktivt granulerat kol och därefter genom 4 stycken UV-reaktorer där ultraviolett ljus desinficerar vattnet.

Men det är inte heller färdigt med det. Vattnet som nu är ganska surt måste därför få en liten dos kalkvatten för att komma upp i rätt pH-värde och slutligen en mild form av klor för att förhindra bakterietillväxt i ledningsnätet. Efter det är vattnet äntligen färdigt för att pumpas ut till användarna. Naturligtvis kontrolleras vattenkvalitén kontinuerligt, dygnet runt.

Rundvandringen i den stora anläggningen tog drygt en timme men det kändes inte så för allt var intressant att få se. Det enda tråkiga var att inte fler av klubbens medlemmar tog tillfället i akt och vara med.

Efter ett besök på ett sådant här ställe blev jag klart medveten om hur lyckligt lottade vi är i Sverige som har obegränsad tillgång till rent vatten.

Men man blir snabbt medveten om vilka faror som finns mot vårt dricksvatten, t. ex. genom akut uppkomna föroreningar och att kommande klimatförändringar utgör ett hot som måste beaktas och föregripas.

Lite till mans fick vi oss förstås en och annan tankeställare. Det blir oundvikligt när man besöker ett så viktigt ställe som ett vattenverk.

Vad kan jag själv göra för att minska risken för att vårt viktigaste livsmedel även i fortsättningen ska ha bra kvalité? Väljer jag miljömärkta produkter vid köp av tvättmedel, diskmedel och annat som spolats ut i avloppsnätet och vidare ut i sjöar och vattendrag?

Lämnar jag in utgångna mediciner till apoteket istället för att spola ned dem i toaletten eller hälla ut dem i slasken? Tvättar jag bilen på en mack som har reningsanläggning i stället för på gatan eller utanför villan? Kollar jag vad mina kläder är impregnerade med för kemikalier och om de kan påverka miljön vid tvätt?

Göran Jergefalk